

LEVENDE FORTID LÆRINGSTILBUD

2025

JERNALDERBYEN **LETHRA &
OFFERMOSEN**

VIKINGEOMRÅDET &
KONGEHALLEN

LANDBOTIDEN
KRIKKEBJERGHUSE

UNDERVISNING I
BÅLDALEN

SAGNLANDET LEJRE

LEJRE

SKOLETJENESTEN SAGNLANDET LEJRE LEVENDE FORTID 2025

LÆRINGSTILBUD, SKOLETJENESTEN I SAGNLANDET LEJRE	3
Undervisningsforløb & læringsmål	4
Udvikling af kompetencer	5
JERNALDEREN	6
Jernaldermiljøet & landsbyen Lethra	6
En dag i Lethra	8
Gudernes gaver	10
VIKINGETIDEN	12
Vikingeområdet	12
Lejrskole ved Kongehallen	13
Lejrskole: Ugens gang	14
En dag i viking	16
Vikingernes idræt	17
LANDBOTIDEN	18
Landbotiden Krikkebjerghuse	18
Husmandsbørn i 1850'erne	20
BÅLDALEN	22
Oldtidseksperimentarium Båldalen	22
UNDERVISNING PÅ EGEN HÅND	24
Udforsk Sagnlandet Lejre på egen hånd	24
PRISER	25
Undervisningstilbud	25
Lejrskoleophold	26

LÆRINGSTILBUD SKOLETJENESTEN

ALLE TIDERS REJSE TILBAGE I TIDEN TIL ET LAND, DU MÅ UDFORSKE

Sagnlandet Lejre byder på et læringslandskab, hvor der er højt til loftet. Her kan I sammen med jeres elever/børn få fortiden helt ind under huden. Sagnlandet Lejre gør som Videnspædagogisk Aktivitetscenter abstrakt viden konkret. Det er inspireret efter det gamle kinesiske ordsprog "Jeg hører, og jeg glemmer. Jeg ser, og jeg husker. Jeg gør, og jeg forstår".

At lære ved at tage fat er grundtonen, når eleverne arbejder i praksisfællesskaber. "Learning is doing and doing is learning" bliver understøttet med metoder som historisk værkstedsarbejde, mesterlære, dramametoden "lærer i rolle", kropsliggjort læring og

dialogbaseret undervisning. Det er grundelementerne i vores pædagogiske, fællesskabsstyrkende virke, hvor hænderne undersøger, hvad det her handler om. Alle undervisningsforløb fremmer viden, forståelse og anvendelse, og der er forskellige vidensformer i spil. Aktiviteterne er meningsfulde, begribelige og håndterbare.

Sagnlandet Lejres læringstilbud lægger op til enkeltfag og til tværfagligt arbejde i skolen i fagene historie, dansk, madkundskab, natur/teknologi, samfundsfag, billedkunst, håndværk og design, biologi, geografi samt kristendomskundskab. Tilbuddene understøtter Fælles Mål og fagenes fagformål i henhold til folkeskoleloven og er med til at udvikle elevernes kompetencer og færdigheder i forskellige fag.

SKOLETJENESTEN KONTAKT

**Skoletjenesten,
Sagnlandet Lejre**

Booking:

kontakt@Sagnlandet.dk

+45 4648 0878

Information:

Lasse Stockholm Nielsen

Publikumschef

lsn@Sagnlandet.dk

+45 4642 4946

UNDERVISNINGSFORLØB & LÆRINGSMÅL

Elevernes historiske bevidsthed om forholdet mellem fortid og nutid, fortolkning og formidling af tid og rum er sat i højsædet. Det gør eleverne fortrolige med dansk historie og kultur og sætter deres eget liv og livsvilkår i perspektiv. De kan forholde sig kritiske til kildemateriale enten i form af rekonstruktioner, historiske overleveringer eller i dialog med et historisk øjenvidne, der arbejder i rolle.

Eleverne begiver sig i Sagnlandet Lejre ud på en tidsrejse og møder og skaber historiske scenarier, der er med til at udbygge deres indsigt i menneskers liv og livsvilkår gennem tiderne. Det fremmer elevernes

kompetence i historiebrug og fremmer deres handleviden og handlekompetencer.

Et forløb i Sagnlandet Lejre er en dannelsesrejse, der øger kronologiforståelsen og giver eleverne mulighed for at tilegne sig færdigheder og kundskaber.

Historiekanonpunkterne Ertebøllekulturen, Kejser Augustus og Jellingmonumenterne understøttes i vores historiske miljøer fra stenalder, jernalder og vikingetid. Fagbegreber og fagsprog kommer i spil, og eleverne kan se sig selv og andre med nye øjne. Der kræves sammenhold og samarbejde, og ikke mindst bidrager det

LÆRINGS- MÅL

Læringsmål

Ethvert undervisningsforløb i Sagnlandet Lejre støtter en række læringsmål, der sætter fortiden i perspektiv.

Nogle læringsmål er universielle for samtlige af Sagnlandet Lejres forløb - andre er særlige fokusområder udvalgt og tilpasset specifikt til de enkelte forløb.

Du finder information om særlige fokuspunkter og læringsmål i den grå boks til højre for beskrivelsen af hvert undervisningstilbud.

UDVIKLING AF KOMPETENCER

FOTO: ABELONE BREGNINGE

til fællesskab og udvikling af sociale kompetencer og identitetsdannelse.

Til „småfolkene“ fra daginstitutionerne er der i henhold til Pædagogiske Læreplaner rig mulighed for forundring, læring og udvikling af kompetencer. Børnene kan færdes i landskabet og naturen og udvikle sociale kompetencer ved at samles omkring det fælles tredje. Ved at give hinanden opmærksomhed, udvides deres begrebsverden med sproglig opmærksomhed over alt det, øjet ser, og kroppen mærker. De udfordrer deres krop med forskellige fysiske gøremål,

som f.eks. gå på forskellig underlag, brosten, grus og græs, samt stifte bekendtskab med en anderledes fortidig kultur og færdes i en fremmed verden.

Har I ønsker om særlige undervisningsforløb, eller er der emner, I gerne vil have belyst, hører Skoletjenesten i Sagnlandet Lejre gerne fra jer.

Har I lyst til at bruge Sagnlandet Lejre som "ekstra klasseværelse" i forbindelse med Åben Skole, har I mulighed for at lave en abonnementsordning:

[HTTPS://SAGNLANDET.DK/SKOLER/](https://sagnlandet.dk/skoler/)

LÆRINGS- MÅL

Generelle læringsmål

Samtlige undervisningsforløb i Sagnlandet Lejre er fællesskabsstærkende og fremmer elevernes evne til indlevelse og identifikation og understøtter deres evne til at undres og stille spørgsmål.

Vælger du et forløb i et af Sagnlandet Lejres historiske områder, får du et forløb, der sætter forskelligt kildemateriale - som rekonstruktioner, fortællinger og medrivende øjenvidneberetninger fra instruktørens karakter - i spil, støtter kildekritisk analyse og giver plads til elevernes egne tolkninger og refleksion over samspil med egen livsverden.

JERNALDERMILJØET & LANDSBYEN LETHRA

Lethra er en rekonstruktion af en lille landsby, der spejler tiden fra omkring år 200 f.Kr.- 200 e.Kr. Eleverne oplever en rejse 2000 år tilbage i tiden, hvor jernalderfolket levede i små høvdingesamfund, mens Kejser Augustus herskede i Romerriget. Jernalderen er en del af Danmarks forhistorie, der strækker sig over en periode på 1250 år, fra 500 år f.Kr. til 750 e.Kr. Afhængig af den indflydelse,

der kom fra resten af Europa, skelner man mellem keltisk/ førromersk jernalder fra 500 f.Kr. til år 0, romersk jernalder fra år 0 til 400 e.Kr. og germansk jernalder fra 400 til 750 e.Kr.

Klimaændringen og bronzeimportens ophør sidst i bronzealderen skabte i kølvandet på kelternes og derefter Romernes ekspansion i Europa grundlag for udviklingen af jernudvinding. Det skabte

mange forandringerne i nordens samfund. Der var ofte konflikter om jord og ressourcer, og krig blev en del af hverdagen. I den tid blev der gennemført en omstrukturering af det gamle nordgermanske stammesamfund, der førte til en omfordeling og intensivering i jordens udnyttelse og skabte nye fællesskaber og territorier.

I løbet af det 1. årh.e.Kr. blev alliancer og forbundsfæller en

JERNALDERMILJØET & LANDSBYEN LETHRA

nødvendighed for overlevelse. Samtidig skabte disse nogle større magtcentre over små stammesamfund fra isolerede gårdsanlæg til voksende landsbyer. Dermed blev jernaldersamfundet i det danske område både præget af lokale forhold og kom under indflydelse af langdistance handel og interesser.

Klassen bydes velkommen i bondesamfundets territorium

med beboelseshuse, et vævehus, en træsmedje og en smedje med jernudvindingsplads og et hegns hus. Udover flere små bygninger tilknyttede Lethra dyrkede marker, mark- og skovoverdrev, en stemningsfuld offermose og en gravplads. Flere af landsbyens beboere har i deres rolle stiftet bekendtskab med kelterne og romerne på godt og ondt. Som øjenvidner kan de berette om deres udstyr, oplevelser og relationer.

PERIODE JERNALDEREN

OMRÅDETS GENERELLE LÆRINGSMÅL

Eleverne får kendskab til livet i jernalderen og til ikke-kristne religioner og livsopfattelser.

Eleverne kan undersøge, perspektivere til egen livsverden og sætte ord på deres førstehåndserfaringer.

Eleverne øver sig i historiebrug & kronologiforståelse ved at være med til at skabe historiske scenarier.

EN DAG I LETHRA

Efter en praktisk informativ modtagelse ved vores velkomstcenter føres eleverne til landsbyen Lethra og bydes velkommen til jernalderlivet omkring år 0 efter vor tidsregning. Praktiske aktiviteter, små optrin og fortællinger giver et bud på, hvordan hverdagen i jernalderen kan have formet sig. Håndværksaktiviteter og fortællinger ved undervisere i dragt og rolle bringer jernalderen ind under huden på eleverne.

Den hjemmelandsby, som jeres klasse kommer fra, føler sig truet af nabolandsbyen. I har hørt, at folkene fra landsbyen Lethra

klarer sig godt med høvdingen. I er kommet til Lethra for at indgå et forbundsfællesskab med beboerne der. Det er godt at lære hinanden at kende og arbejde sammen. Landsbyfolket sætter jer i gang med forskellige arbejdsopgaver. Der arbejdes hårdt i fællesskab, og Lethras beboere gennemfører sammen med jer en offerceremoni i offermosen for at besegle alliancen.

Der er ofte to forskellige klasser, der besøger landsbyen samtidig. Halvdelen af klassen arbejder med at holde hus og tilbereder mad på jernaldermanér. Den anden

halvdel af eleverne arbejder med et tidstypisk håndværk for tidsalderen, nemlig smedning. Eleverne får demonstreret, og delvist afprøvet, værktøj i forskellige arbejdsprocesser, også brændehugning. Ca. kl. 11.30 holder klassen samlet en lille madpakkepause, før de går tilbage til deres respektive aktiviteter. Der bliver lavet en fellestur til offermosen. Efter offerceremonien bliver klassen bænket i jernalderhuset, hvor maden smages i fællesskab og erfaringer, viden og oplevelser bliver udvekslet. Kl. 13.15 går turen tilbage til nutiden.

EN DAG I LETHRA

PERIODE JERNALDEREN

VARIGHED

3 timer, fra kl. 10.15 - 13.15.

Klassen har to undervisere, som arbejder i dragt og roller som jernalderfolk.

Forløbet understøtter Forenklede Fælles Mål i fagene historie, kristendomskundskab, håndværk og design.

Historiekanon: Kejser Augustus

KLASSETRIN

3.-6. klasse

Forløbet tilrettelægges, så eleverne får alderssvarende opgaver. Max. 28 elever.

SÆRLIGE LÆRINGSMÅL

Forløbet støtter elevernes historiebevidsthed og kronologiforståelse, sætter forskelligt kildemateriale (rekonstruktioner, fortællinger og øjenvidneberetninger fra instruktørernes karakterer) i spil, støtter kildekritisk analyse og giver plads til elevernes egne tolkninger og refleksion over samspil med egen livsverden.

GUDERNES GAVER

**FORLØBET ER UNDER
OMBYGNING I 2025-2026
OG KAN DERFOR IKKE
BOOKES.**

Arkæologiske fund og historiske kilder bevidner, at vores forfædre har fortaget sig kultiske handlinger. Men hvordan det er forgået, kan vi kun gisne om. Tidsvidner i dragt og rolle fra to tidsaldre giver deres bud på det og gelejder jer på en tidsrejse, hvor I får den åndelige og mentale side helt ind under huden. Dette forløb bringer jer tilbage til jernalderen og vikingetiden. Sammen laver vi fire nedslag, der belyser forskellige aspekter om emnet ofring.

- I kommer på et besøg i et jernalderhus med fokus på

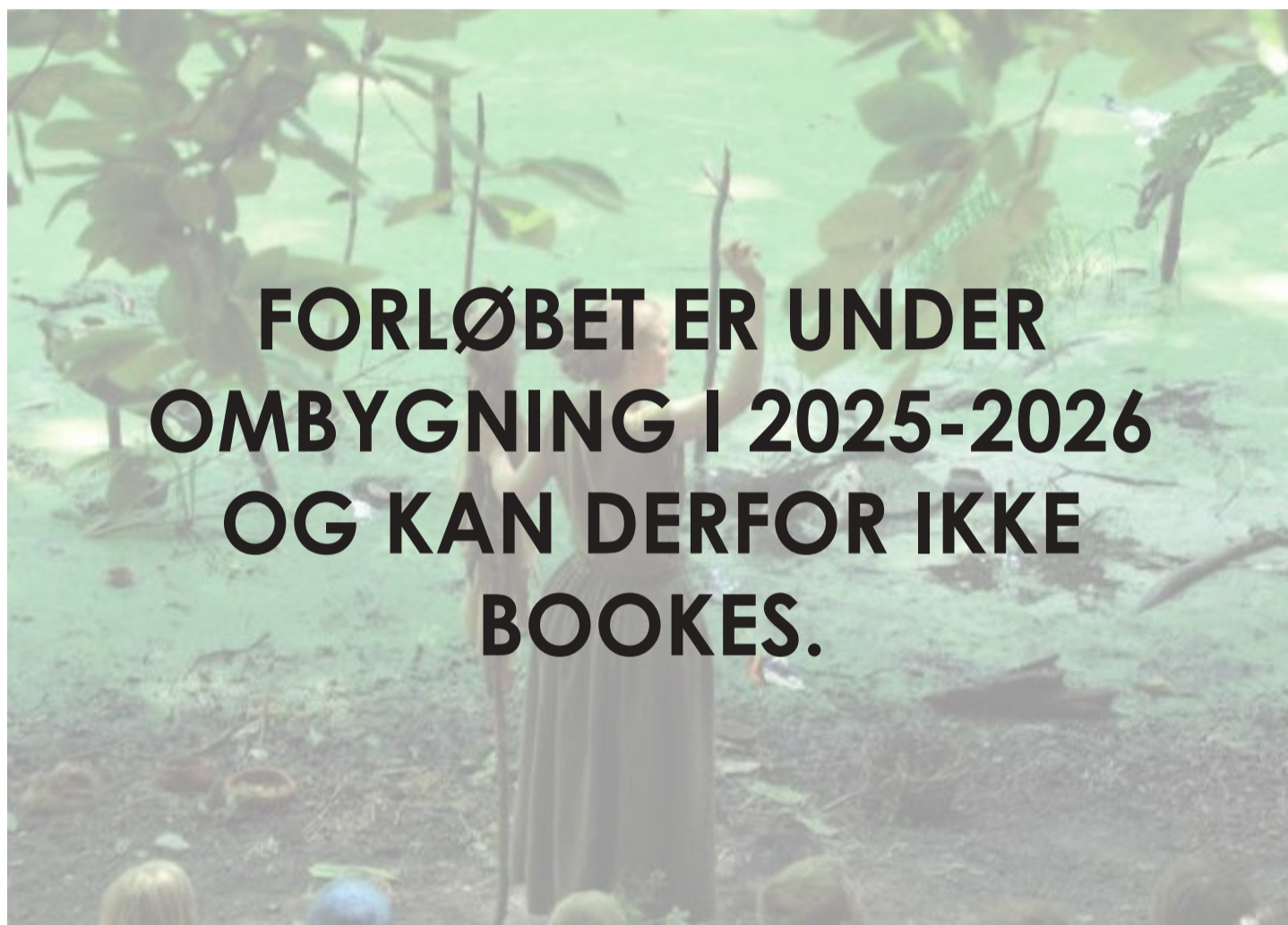
jernalderfolkets dagligdag samlet omkring ildstedet, deres husguder og særlige forhold, der har reference til arkæologiske fund. Der bliver fortalt ud fra illustrative genstande for forskellige emner i relation til ofringsritualer indenfor jernalderlandsbyen.

- I Lethras offermose oplever I jernalderens kultsted og udfører et offerritual. Her bliver I klogere på, hvorfor man ofrer, og lærer noget om frugtbarheds-ritualer, guder og gudinder. Seancen bliver belyst gennem Tacitus

beretninger, den første kendte etnografiske beretning eller oplysningsværk for Romerriget, hvori Germanerne beskrives.

- I vikingeområde bliver der hugget brænde, bagt brødkiks og pisket smør. I tråd med en animistisk tankegang, der kendes fra vikingetidens verdensforståelse, hvor man besjæler naturen, og alt har og er et væsen, forsyner eleverne brødkiks med dagens rune og laver en snor, hvor de lægger ønsker og tanker om fortid og fremtid i. Eleverne forbereder og pynter

GUDERNES GAVER

**FORLØBET ER UNDER
OMBYGNING I 2025-2026
OG KAN DERFOR IKKE
BOOKES.**

et offerfad. Der er også tid til en fortælling.

- Der bliver udbragt en fælles brageskål til fremtidens bedrifter og lavet en fælles ofring, et blot ved Gudehorgen. Her har Vikingområdet levendegjort den retslærde Ahmad Ibn Fadlans beskrivelse af et offersted ved Volgaområdet. Der bliver måske også tid til et besøg i Kongehallen, hvor livstræet Ask Yggdrasil og nornerne (skæbnegudinder) kommer i spil.

PERIODE JERNALDEREN VIKINGETIDEN

VARIGHED

3 timer, fra kl.10.15 - 13.15

Forløbet bookes af to klasser, der har to formidlere i dragt og rolle i hver tidsalder. Ved skift til den anden tidsalder ca. 11.35 er der indlagt en lille spisepause, mens I går fra det ene område til det andet.

Forløbet kan også bookes for én klasse ad gangen som 1½ times forløb i jernalderområdet eller i vikingetidsområdet med én formidler i dragt og rolle.

KLASSETRIN

4.-7. klasse. Forløbet tilrettelægges så eleverne får alderssvarende udfordringer. Max 28 elever per klasse + 2-3 voksne.

SÆRLIGE LÆRINGSMÅL

Eleverne reflekterer over de livsopfattelser, der konstituerer offerritualer.

Eleverne får kendskab til ikke kristne religioner og livsopfattelser.

Med "offeret" som tema for en almenmenneskelig handling får eleverne en reflekteret forståelse af, hvad mennesket er for et væsen, hvad livet kan byde på, og hvordan man kan forholde sig hertil og har forholdt sig hertil i forhold til livsetiske spørgsmål.

I forhold til elevernes alsidige udvikling lærer eleverne sammen med andre om det almenmenneskelige.

VIKINGEOMRÅDET VED KONGEHALLEN

Den mægtige Kongehal i Vikingeområdet byder små og store gæster fra nær og fjern velkommen!

Jeres tidsrejse bringer jer til vikingeområdet, der spejler den tidlige vikingetid med fund og kildemateriale fra 700-900 tallet. Det er en tid, hvor selve området i Gl. Lejre, der ligger ca. 2 km fra Sagnlandet Lejre, med levn fra mægtige kongehaller, gravhøje og skibssætninger bevidner stedet som magt- og kulturcenter. Vikingetiden var en brydningstid, hvor man gradvist gik bort fra de gamle guder, efterhånden som kendskabet til Hvide Krist blev udbredt. Anlæggelse af kongsgårde og kultcentre som Lejre og Tissø, som kongen kunne besøge på sine rejser rundt i landet, opførelsen af ringborge, volde og andre forsvarsværker samt møntslagning er eksempler på denne statsdannelse. Kongens funktion var først og fremmest at lede militære aktioner og kulturfester, men også at yde beskyttelse i riget samt at være rigets overhoved udadtil. Kongens interesser blev varetaget af kongsmænd og en bryde, der var lokale stormænd, der blandt andet sikrede kongen indtægter fra byer og markeder og

var betroet til at passe på stedet, imens kongen var væk.

Sagnlandet Lejres Vikingeområde består af Kongehallen, et hirdshus til overnatning, et kogehus med køkkengård og bålsteder samt et huggehus. Tilknyttet er også et teltområde til de rejsende vikinger med 5 sovetelte, et sovetelt til lærere, et køkkentelt, et grubehus, et tingsted og et håndværksted.

I vikingeområdet tilbyder vi dagsforløb af enten 1½ eller 3 timers varighed og lejrskoleophold fra en til fire overnatninger som rejsende vikinger, eller som hirdsfolk. I vikingetiden var det ofte sådan, at børn blev sendt af sted fra deres hjem for at blive opfostret på en anden gård. Hos fosterforældrene lærte man nye skikke og at gebærde sig i verden. I kommer i rolle som fostersønner og fosterdøtre til Sagnlandet Lejres vikinger og deltager i livet som viking med aktiviteter, der fremmer samarbejde og fællesskab. I lærer at styrke og støtte det fællesskab, I er i, og I lærer at være en god ven og frænde, der tager ansvar for eget liv og passer på andre. Formidlerne arbejder i dragt og rolle som vikinger.

LEJRSKOLE I VIKINGETIDEN

GENERELLE LÆRINGSMÅL

Et lejrskoleophold på vikingepladsen er med til at give elever kronologiforståelse, støtter elevernes historiebevidsthed og sætter forskelligt kildemateriale (rekonstruktioner, fortællinger og øjenvidneberetninger fra instruktøernes karakterer) i spil. Kildekritisk analyse støttes og giver plads til elevernes egne tolkninger og refleksion over samspil med egen livsverden.

Forløbet støtter fødevarebevidsthed og madlavningsteknikker og giver mulighed for at fortolke måltider med forståelse for værdier, kultur og levevilkår.

Eleverne får kendskab til ikke-kristne religioner og livsopfattelser.

De kan forholde sig til livsetiske spørgsmål og kan sammenstille deres oplevelser med kristendom, andre religioner og livsopfattelser.

Eleverne kan anvende redskaber og værktøjer i forhold til produktets form og funktion.

LEJRSKOLE VED KONGEHALLEN

Jeres klasse begiver sig på en tidsrejse til den tidlige vikingetid, hvor I som fostersønner og fosterdøtre kommer i lære hos kongens hirdsfolk, der passer på området omkring Kongehallen, eller som rejsende vikinger på teltområdet ved Kongehallen. Vi vil give jer et indblik i vores forfædres levevilkår og give et indtryk af en vikingetid i fuldt flor med vidnesbyrd fra nær og fjern af den kendte verden. I vil deltage i tilberedning af mad, håndværkssysler, krigstræning og høre om tro og magt. Nogle elever gør sig nyttige i køkkenområdet med madlavning, husflid og sysler med uld og garn, mens andre er flittige med træhåndværk eller smedning, husflid og øvrigt håndværk.

Der er plads til 2 klasser ad gangen. Er I heldige, er der på samme tid en anden skoleklasse i vikingetiden, der også er på lejrscole. Så er der mulighed for, at der blive afholdt fælles aktiviteter som krigstræning, historiefortælling eller tuskhandel. Måske byder I hinanden på et måltid mad. Sagnlandet Lejre er åbent for andre gæster, og de vil være nysgerrige på, hvad I laver. Det giver jer en god mulighed for at omsætte den viden og erfaring, I har erhvervet jer, til andre.

Jeres ophold varer fra 1 døgn til 4 døgn. I har mulighed for at booke to eller 3 formidlere til jeres forløb.

REJSENDE VIKINGER:

Som rejsende vikinger kommer I til Kongehallen for at kunne færdes i vikingelivet med de dele, der har med madlavning, håndværk,

handel og krigstræning at gøre.

Nogle elever er dem, der skal holde styr på at kunne brødføde deres slægt. De arbejder ved køkkenteltet med mad og små sysler. Andre arbejder i smedjen eller i træsmedeområdet.

Alle måltider tilberedes og spises ved køkkenteltet.

Jeres klasse sover i 6 vikingetelte, der er indrettet med et dejligt sengeleje af halm og skind som liggeunderlag. Soveposer har I selv med, og Ravnefolket har ekstra uldtæpper, hvis det skulle være lidt råkoldt. Derudover er der et telt til lærerne og et taskerum til jeres oppakning.

HIRDSFOLK:

Som hirdsfolk kommer I til Kongehallen og bliver en del af det folkehold, der passer på Kongehallen. I kommer til at sove i hirdshuset, der har 3 sektioner med 5/6/5 alkover. I hver alkove er der plads til 2-3 børn og en i overkøjen. Dertil hører et huggehus, et madhus og en køkkengård. Nogle elever tilbereder maden. De skal også lære, hvordan man brødføder hele husholdningen, der holder til ved Kongehallen. Andre hugger brænde, snitter og arbejder med vikingehåndværk.

Al madlavning foregår efter anvisning udenfor over bål og bliver spist i køkkengården.

Lige ved siden af Kongehallen ligger Multihuset med køkkenfaciliteter til forråd, køleskabe, elkedel og kaffemaskine. Her stilles jeres råvarer frem. Derudover er der også toiletter, omklædningsrum og bad.

LEJRSKOLE I VIKINGETIDEN

Eleverne forholder sig til kulturgeografiske processer, der danner grundlag for menneskers levevilkår. De kan tage stilling til og handle i forhold til sociale og kulturelle sammenhænge og problemstillinger. De er med til at undersøge, perspektivere og sætter ord på deres refleksioner.

Eleverne får styrket deres evne til indlevelse og identifikation. De lærer noget omkring deres egen styrke og formåen, ser sig selv og andre med "nye" øjne og er en del af et nyttigt fællesskab, hvor samarbejde, samvær og venlighed er ønsket og påkrævet.

UGENS GANG PÅ LEJRSKOLEN

ANKOMSTDAGEN

Det er den dag, hvor I finder jer til rette i jeres nye hjem. I bliver budt velkommen, der er en rundvisning, en sikkerhedsinstruktion, spisning af jeres madpakke, skift til vikingetøj, en lærersamtale, båltaending, brændehugning, små og store sysler og hjælp til aftensmaden.

DE NÆSTE DAGE:

På de øvrige dage er der undervisning fra 9.30-15.30, hvis I ikke allerede rejser igen næste dag.

Jeres formidlere har lavet et program, som I hører nærmere om under lærersamtalen, når I kommer.

MADLAVNING

Det at kunne holde hus, at få sin slægt igennem vinteren og at give et godt gæstebud er skattet og noget af en bedrift. Nogle elever arbejder ved køkkenteltet

eller i køkkengården og tilbereder et måltid mad på vikingemaneér over bål. Vi bruger de samme ingredienser og krydderier, som vores forfædre gjorde. Gruppen er værtsfolk for resten af klassen. Det kræver en stor indsats at holde hus og mætte en hel klasse. Er der sendt gæstebud til den anden klasse, er gruppen også vært for dem. Også her kan man øve sig i at være både en god vært og en god gæst.

HÅNDVÆRKS AKTIVITETER

Her arbejdes i smedjen med forskellige metaller som jern eller tin. Blæsebælgen skal passes, og jernet skal smedes, mens det er varmt. Er I i træsmedeteltet eller i huggehuset, arbejdes der i træ med økser, knive og huljern. I lærer meget om håndtering og brug af værktøj, arbejdsprocesser og samarbejde, og I får respekt for fortidens håndværkere. Måske skal der flettes hegn, brænde skal

PERIODE VIKINGETIDEN

VARIGHED

Ankomstdag kl.10 - afrejsedag kl.14 på de kortere forløb fra 1-3 døgn.

Ankomstdag kl.10 - afrejsedag kl. 12 på forløbet med 4 døgn.

Klassen har to formidlere, som arbejder i rolle og dragt som vikinger – hvis der er flere end 28 elever i klassen, kræver det tre formidlere.

Forløbet understøtter Fælles Mål i fagene historie, mælkundskab, håndværk og design, dansk og samfundsfag.

KLASSETRIN

Forløbet egner sig bedst til 3.-6. klasse.

Forløbet tilrettelægges, så eleverne får alderssvarende opgaver.

Ved booking med overnatning vil I ca. en måned inden jeres besøg få tilsendt praktiske oplysninger om opholdet.

Vikinggeområdet er åbent for ophold, også når resten af Sagnlandet Lejre er lukket. Det er muligt at tilmelde sig to år frem.

UGENS GANG PÅ LEJRSKOLEN

hugges, og hegnspæle spidses til. Hvem ved, om der også bliver tid til at sætte nogle vikingelege i gang.

EFTERMIDDAGSAKTIVITETER

I kan fortsætte jeres forskellige sysler, I har påbegyndt om morgenen. Er der en anden klasse på besøg på teltpladsen, skal der afsættes tid til at mødes med de fremmede, at lave krigstræning sammen, at lave fælles lege, til at handle og til at få nye frænder (venner). Der er også mulighed for at få en guidet tur i resten af Sagnlandet Lejre. Er der efter en "hård" arbejdsmorgen brug for at lege, slappe af eller for at være sig selv om eftermiddagen, skal der selvfølgelig være til det.

OM AFTENEN

Efter at formidlerne er draget af sted, har I området for jer selv. Nu er det jer, der passer på stedet. Bålet skal passes, I skal tilberede jeres aftensmad, vaske op og så må I gå på opdagelse i hele

Sagnlandet Lejre. I kan lege, lave venskabelige dyster, se til vores dyr, sejle i stammebåde efter aftale, vaske op, spille hnefatafl, fordybe jer i de ting, I er startet med, sørge for underholdning, hugge brænde, synge sange, høre historier, tælle stjerner, høre på nattelyde og selvfølgelig også sove efter en lang og hård arbejdsdag i vores dejlige telte eller i vores fine hirdshus.

PÅ AFREJSEDAGEN

Denne dag er det tid til oprydning og rengøring, hvor I gør klar til, at der igen er fine forhold til det nye hold, der kommer efter jer. Der er en opsamling af det, I har oplevet og erfaret, og så er det farvel og tak for denne gang.

Rejser I kl.14, kan I på afrejsedagen nå at arbejde med små håndværkssysler i løbet af formiddagen, og I kan lave frokosten.

EN DAG I VIKING

Eleverne bliver budt velkommen på teltpladsen eller ved Skovhuset ved Kongehallen og deltager i hverdagslivet som rejsende eller som fastboende viking. I kommer som fosterbørn for at lære om skik og brug i den tidlige vikingetid omkring den store Kongehal.

Der er mange gøremål, der skal ordnes på sådan en dag. I

gør jer i fællesskab nyttige med små aktiviteter. I kan bl.a. lære at tænde jeres eget bål med vikingernes ildstål. Der arbejdes med forskellige håndværkssystemer afhængig af årstiden og vejret. Der er måske oven i købet tid til små vikingelege. Forløbet afsluttes med et besøg i Kongehallen, hvor også erfaringer, viden og oplevelser deles. Måske får I endda en lille fortælling med på vejen.

PERIODE

VIKINGETIDEN

VARIGHED

3 timer, fra kl. 10.15 - kl. 13.15. Klassen har to formidlere, som arbejder i rolle og dragt som vikinger.

Forløbet understøtter Forenklede Fælles Mål i fagene historie, håndværk og design, dansk.

KLASSETRIN

3.-6. klasse. Forløbet tilrettelægges, så eleverne får alderssvarende opgaver.

Max. 28 elever

SÆRLIGE LÆRINGSMÅL

Forløbet støtter kropsbevisthed, bevægelsesmønstre og håndværksmæssig snilde som en fortolkningsramme som giver forståelse for værdier, kultur og levevilkår i vikingetiden. Eleverne kan anvende håndværksteknikker og kropsliggjorte erfaringer i praksis, reflektere over dette og omsætte det til ny praksis indenfor håndværk, idræt og leg. Eleverne får kendskab til ikke-kristne religioner og livsopfattelser.

VIKINGERNES IDRÆT

At møde verden var vikingernes vilje. De rejste ud på togt som handelsfolk, som opdagelsesrejsende og som voldelige erobrere og overfaldsmænd. For at rejse ud i verden skulle man tilegne sig forskellige færdigheder. Men hvad skulle der til, for at man kunne færdes og begå sig i fremmede egne? Det giver vikingernes idrætsbegreb, der er kendt fra den norrøne litteratur, et bud på, og det gælder både fysiske og åndelige færdigheder og formåen. Formning og dannelse af styrke i krop og sind er i fokus, fællesskabet og det at øve sig i noget, kan også bruges til underholdning.

Leg var i vikingetiden ikke forbeholdt børnene. Leg blev

dyrket af både voksne og børn og ikke som tidsfordriv. Børn kunne træne de færdigheder, de ville få brug for som voksne enten i arbejdet eller i kampsituationer. De voksne kunne dygtiggøre sig gennem øvelse i de færdigheder, de ville beherske.

Hør historier om vikingernes idrætsbegreb og se, om I kan hamle op med dem i leg og venskabelig dyst.

Find guide til Vikingernes Idræt her:

[HTTPS://SAGNLANDET.DK/WP-CONTENT/UPLOADS/2024/01/PAA-EGEN-HAAND-VIKINGERNES-IDRAET.PDF](https://sagnlandet.dk/wp-content/uploads/2024/01/paa-egen-haand-vikingernes-idraet.pdf)

PERIODE
VIKINGETIDEN

VARIGHED

1½ time, fra kl.10.15 - 11.45 eller kl.12.15 - 13.45.

Klassen har én formidler i rolle som viking.

Forløbene understøtter Fælles Mål i fagene idræt og historie.

KLASSETRIN

3.-5. klasse. Forløbet tilrettelægges, så eleverne får alderssvarende opgaver.

SÆRLIGE LÆRINGSMÅL

Forløbet støtter alsidig idrætsudøvelse og lysten til at bevæge sig. Eleverne lærer noget om vikingernes idrætskultur og kan sammenstille det med deres livsverden. De bruger deres krop og træner færdigheder i at kunne indgå i et forpligtende fællesskab og samarbejde.

LANDBOTIDEN KRIKKEBJERGHUSE

VELKOMMEN TIL

Guds fred og velkommen til Krikkebjergghuse, der er Sagnlandet Lejres 1800-talsmiljø. Her ligger to små husmandssteder med bindingsværk, lerklinede vægge og stråtage.

Husene er omgivet af gamle landbohaver, et lille markstykke og folde med grise, geder, får, ænder og gæs. Krikkebjergghuse fortæller historier om menneskers enorme slid og hårde arbejde for at få til dagen og vejen. De fortæller også historier om leg og livsdrømme, gilder og glædelige stunder. Og mange andre historier.

Husene er rekonstruktioner af to huse fra Frilandsmuseet ved Sorgenfri.

I midten af 1800-tallet er Danmark endnu et udpræget landbrugssamfund, hvor størstedelen af befolkningen

lever på landet. De største grupper på landet er godsejerne, gårdmændene og husmændene. Husmændene har i modsætning til godsejerne og gårdmændene ikke jord nok til at leve af udbyttet, så de er nødt til at søge arbejde på godser eller gårde og supplere deres sparsomme indtægter med forskellige håndværk som træskomager, væver, båndgører, hjulmager, spindekone mm.

De må leve meget nøjsomt. Det er et århundrede med store forandringer både på landet og i de voksende byer. Det gælder bl.a. landboreformerne, grundlovens indførelse og industrialiseringen, som over tid ændrer levevilkårene betydeligt i landet.

I Krikkebjergghuse kan eleverne leve sig ind i livet som husmandsbørn på landet i 1800-tallet. De vil blive mødt af to

PERIODE NYERE TID

OMRÅDEGENERELLE LÆRINGSMÅL

Eleverne får indsigt i livet på landet i 1800-tallet.

Eleverne kan undersøge, perspektivere til egen livsverden og sætte ord på deres førstehåndserfaringer.

Eleverne øver sig i historiebrug & kronologiforståelse ved at være med til at skabe historiske scenarier.

LANDBOTIDEN

KRIKKEBJERGHUSE

husmandsfolk i landbodragt og opleve, at børn fra en tidlig alder måtte hjælpe til med de daglige gøremål.

Sagnlandet Lejres husmandsfolk er raske til at få eleverne i gang med at hugge brænde, fodre dyrene, hente vand,

kærne smør og lære dem op i nogle af hverdagens vigtige husflidsopgaver.

De fortæller også gerne historier om livet i 1800-tallet for de yngre elever og perspektiverer til tidens ungdomsliv, litteratur og politiske forandringer for de

ældre elever.

De fysiske rammer, de praktiske aktiviteter og de historiske fortællinger er med til at fremme elevernes læring og indlevelse i livet i 1800-tallet.

HUSMANDSBØRN I 1850'ERNE

I dette forløb får eleverne rig mulighed for at leve sig ind i livet som husmandsbørn i 1850erne.

De vil blive mødt af to husmandsfolk, der sørger for at føre dem godt ind i husmandsbørns liv og deres mange arbejdsopgaver. Forløbet foregår i Sagnlandet Lejres rekonstruerede husmandsmiljø med to stemningsfulde huse, husdyr samt gamle landbohaver. Eleverne er med til at fodre alle dyrene, får prøvet en række praktiske aktiviteter og hører historier om et børneliv med

masser af arbejde men også stunder til skole, leg og familie.

Pigerne bliver lært op i at kærne smør og i hvordan uld fra får kan ende med at blive til fine skørter eller bukser. Drengene går i huggehuset, hvor der snittes, saves og hugges brænde. Forløbet slutter af med en fælles samling, hvor der serveres en mellemmad med frisk-kærnet smør. Her fortæller husmandskonen forunderlige historier fra livet på landet i gamle dage, og erfaringer, viden og oplevelser deles.

PERIODE
NYERE TID

VARIGHED

3 timer, fra kl.10.15 - 13.15.

Klassen har to instruktører i dragt og rolle som husmandsfolk.

Forløbet understøtter Fælles Mål i fagene historie, mædkundskab, håndværk og design, kristendomskundskab.

KLASSETRIN

0.-9. klasse.

Maks. 28 elever. Forløbet tilrettelægges, så eleverne får alderssvarende opgaver.

SÆRLIGE LÆRINGSMÅL

Forløbet støtter fødevarebevidsthed og madlavningsteknikker og giver mulighed for at fortolke måltider med forståelse for værdier, kultur og levevilkår i landbotiden.

Eleverne kan anvende redskaber og værktøjer i forhold til produktets form og funktion.

HUSMANDSBØRN I 1850'ERNE

OLDTIDSEKSPERIMENTARIUM BÅLDALEN

Midt i Sagnlandet Lejre finder I Båldalen, som er vores oldtidseksperimentarium. Her skal I prøve kræfter med fortidens teknikker, teknologi og arbejdsprocesser: Sejle i stammebåde, hugge brænde, grutte mel og bage kiks over bål.

Båldalen er et aktivitetsområde med højt til loftet og masser af plads. Stedet syder af liv og bål. I bliver budt velkommen af en formidler, som giver en introduktion og instruktion til Båldalens tre aktiviteter, og som

hjælper jer med faglige inputs og det praktiske arbejde.

I bliver sat i gang med forskellige forhistoriske og historiske aktiviteter, som bidrager til en teknologiforståelse, der bliver uddybet af formidlerens faglige input.

SEJLADS I FORHISTORISKE STAMMEBÅDE

Forløbet starter med, at I sejler en tur på Båldalssøen i stammebåde. Stammebådene er udhugget i hånden, som det er blevet gjort

BÅLDALEN AKTIVITETER

VARIGHED

Ca. 55 min for en gruppe på maksimalt 28 elever.

Formidleren i Båldalen sætter gruppen i gang med aktiviteterne og tilsætter nogle faglige refleksioner og snakke undervejs i forløbet. Det forventes dog, at læreren/pædagogen er aktivt deltagende under hele forløbet.

ALDERSGRUPPE/TRIN:

- Børnehavebørn samt 0.-10. klasse.
- Gymnasiale trin
- Forløbet tilpasses alderstrin

SÆRLIGE LÆRINGSMÅL:

Aktiviteterne understøtter Pædagogiske læreplaner samt Fælles Mål i fagene natur og teknologi, historie, madkundskab og idræt.

- Eleverne bruger deres krop og træner færdigheder i fællesskab og samarbejde.
- Eleverne kan anvende redskaber og værktøjer i forhold til produktets form og funktion.
- Eleverne kan undersøge, perspektivere til egen livsverden og sætte ord på deres førstehåndserfaringer.
- Forløbet støtter fødevarerbevidsthed og madlavningsteknikker og giver mulighed for at fortolke måltider med forståelse for kulturelle værdier.
- Eleverne gør sig erfaringer i oldtidens teknologier.

OLDTIDSEKSPERIMENTARIUM BÅLDALEN

helt tilbage i stenalderen og op i moderne tid. Det kræver samarbejde og giver træning i motoriske færdigheder. Til de mindste er der mulighed for, at I kan, sammen med voksen, tage en rotur i Båldalens rekonstruerede 1800-tals joller.

FRA JORD TIL BORD

Herefter grutter I korn, som menneskene gjorde i bondestenalderen. Melet skal I lave til en dej, som formes til små fladbrød, der bages ved et af bålene.

obs: Det er ikke muligt at grutte

mel i kraftig regn. I tilfælde af regn vil I få tilbudt en alternativ aktivitet under halvtag.

BRÆNDEHUGNING SOM I JERNALDEREN OG VIKINGETIDEN:

Undervejs i grutte-processen hugger I brænde med vores økser, som er kopier af økser fra jernalderen og vikingetiden.

OBS: Af sikkerhedsmæssige årsager er ikke muligt at hugge brænde i kraftig regn. I tilfælde af regn vil I få tilbudt en alternativ aktivitet under halvtag.

FORLØBET KAN BOOKES FRA UGE 15 TIL UGE 26, SAMT UGE 32 TIL UGE 41.

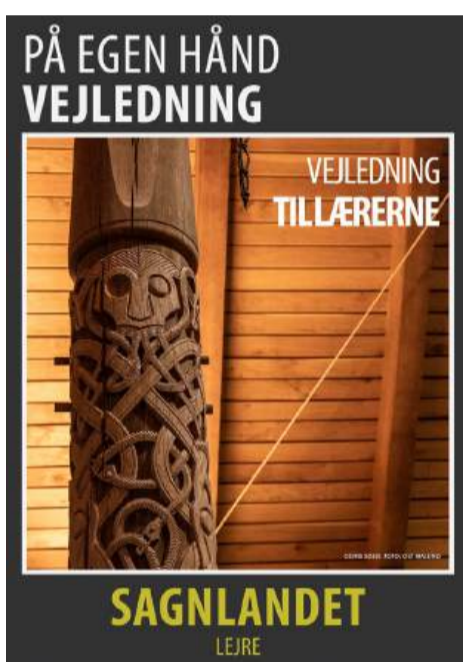
OBS: Skal I på udflugt mellem 24. juni og 7. august? Så find og book vores særlige sommerforløb for SFO'er, børnehaver og institutioner i webshoppen, under kategorien 'Undervisning'.

Book undervisningsforløb i Båldalen online på vores hjemmeside.

Er I blevet sultne, kan I grille noget med-bragt mad. I kan købe dej til snobrød i Cafe Hvidesøhus.

Hos formidlerne kan I låne snobrødspinde, pandekager-pander og popkornsriste. Formidlerne er behjælpelige med at lave bål.

UNDERVISNING PÅ EGEN HÅND

I kommer til et læringsrum med højt til loftet. I Sagnlandet Lejre har I 43 hektar naturlandskab at boltre jer på. Hvis besøget ikke bare skal være en udflugt, skal I have en mening og en intention med besøget. Det er et ganske særligt rum, som ikke alle elever kender.

Vi omfavner "den åbne skole" og samarbejdet om elevernes læring, og har derfor udarbejdet en række undervisningsforløb som inspiration til jer der vil bruge Sagnlandet Lejre som et sted for jeres undervisning – et alternativt læringsrum, et ekstra klasseværelse. Forløbene er eksempler på, hvordan undervisning herude kan indrammes og kvalificeres.

Undervisningsforløbene er tænkt ind i jeres hverdag. De er derfor baserede på Fælles Mål (FM). Potentielle Færdigheds- og vidensmål fremgår af hvert enkelt forløb, og desuden er vi kommet med forslag til læringsmål. Hvad læringsrummet kan have af betydning for elevernes alsidige udvikling, kommer vi også med et bud på.

Undervisningsforløbene har indhold og aktiviteter til før, under og efter besøget.

FIND DEM HER:

[HTTPS://SAGNLANDET.DK/PAA-EGEN-HAAND/](https://sagnlandet.dk/paa-egen-haand/)

Prisen for en klasse er entrépris pr. deltager.

UDE- AKTIVITETER

VARIGHED

1 1/2 - 2 timer i Sagnlandet Lejre. Forløbet understøtter Forenklede Fælle Mål i fagene biologi og historie.

KLASSETRIN

7.-9. klasse.

Forløbet foregår på egen hånd.

SÆRLIGE LÆRINGSMÅL

Forløbet støtter elevernes kompetence til at undersøge, modellere, perspektivere og kommunikere over deres resultater. Forløbet giver plads til elevernes egne tolkninger og refleksion over samspil med egen livsverden.

UNDERVISNINGSTILBUD PRISER SKOLEÅR 2025-2026

PRISERNE ER INKLUSIV ENTRÉ OG GÆLDER FOR EN KLASSE ELLER GRUPPE.

OMRÅDE	AKTIVITET	VARIGHED	PRIS
JERNALDERLANDSBYEN LETHRA	EN DAG I LETHRA	3 TIMER	2.600 KR.
VIKINGEOMRÅDET	EN DAG I VIKING	3 TIMER	2.600 KR.
VIKINGEOMRÅDET	VIKINGERNES IDRÆT	1,5 TIME	1.400 KR.
KRIKKEBJERGHUSE	HUSMANDSBØRN I 1850'ERNE	3 TIMER	2.600 KR.
BÅLDALEN	PRØV KRÆFTER MED FORTIDEN	PÅ EGEN HÅND	ENTRÉPRIS
HARPESTRENGS HAVE	HARPESTRENGS HAVE	1,5-2 TIMER	ENTRÉPRIS
JERNALDERLANDSBYEN LETHRA	GUDERNES GAVER*	1,5 TIME	1.400 KR.
JERNALDERLANDSBYEN LETHRA & VIKINGEOMRÅDET	GUDERNES GAVER FOR 2 KLASSER*	3 TIMER	5.100 KR.
VIKINGEOMRÅDET	GUDERNES GAVER*	1,5 TIME	1.400 KR.

* Gudernes Gaver er i 2025 og 2026 under ombygning og kan ikke bookes.

ENTRÉPRIS FOR SKOLER OG INSTITUTIONER

ENTRÉ

Entré 60 kr. pr. elev/lærer.

ABONNEMENT

Abonnement til skolen/institutionen "Kom, så tit I vil" på alle hverdage i hele sæsonen. Se www.Sagnlandet.dk. Forbehold for åbningstider og priser. Se www.Sagnlandet.dk.

Det er let at komme til **Sagnlandet Lejre** med offentlige transportmidler på vores åbningstid: Tag **toget** til Lejre Station hvorfra **bus 233** kører direkte til døren. Kun 1 time fra København.

LEJRSKOLEOPHOLD PRISER ÅR 2025

PRISERNE ER INKLUSIV ENTRÉ* OG GÆLDER FOR EN KLASSE ELLER GRUPPE.

OMRÅDE   VARIGHED   PRIS PR. DELTAGER**   HERAF KOST OG LOGI   MINDSTEPRIS

VIKINGERNES, MARKEDSPLADS	1 DØGN	600 KR. / 700 KR.**	200 KR.	12.500 KR.
VIKINGERNES MARKEDSPLADS	2 DØGN	950 KR. / 1100 KR.**	400 KR.	19.000 KR.
VIKINGERNES MARKEDSPLADS	3 DØGN	1.300 KR. / 1.475 KR.**	600 KR.	26.000 KR.
VIKINGERNES MARKEDSPLADS	4 DØGN	1.550 KR. / 1.750 KR.**	700 KR.	31.000 KR.

* UNDERVISNING ER MOMSFRI TAGET, KOST OG LOGI ER INKLUSIV MOMS.

** PRIS PR. DELTAGER VED OP TIL 28 PERSONER / PRIS PR. DELTAGER VED OVER 29 PERSONER

ENTRÉPRIS FOR SKOLER OG INSTITUTIONER

ENTRÉ

Entré 60 kr. pr. elev/ barn, hele sæsonen 2 lærere/pædagoger gratis med pr. klasse. Efterfølgende lærer/pædagog 60 kr.

ABONNEMENT

Abonnement til skolen/ institution "Kom, så tit I vil", på alle hverdage i hele sæsonen. Se www.Sagnlandet.dk. Forbehold for åbningstider og priser. Se www.Sagnlandet.dk.

Det er let at komme til **Sagnlandet Lejre** med offentlige transportmidler: Tag **toget** til Lejre Station hvorfra **bus 233** kører direkte til døren. Kun 1 time fra København.

KONTAKT INFORMATION

Lasse Stockholm Nielsen

Publikumschef

lsn@sagnlandet.dk

+45 4642 4946

Priser gældende i 2025.

BESØG EN LEVENDE FORTID I
SAGNLANDET LEJRE

Slangealléen 2
4320 Lejre
Sagnlandet.dk